

Dissabte, 7 de juny de 1930

Josep Maria Planes

Ací tots el coneixem. Qui més, qui menys, tots tenim el dret assegurat i garantit de tustar-li amicalment l'espatlla. Als uns aquest dret els el dóna l'haver anat a estudi junts, als altres l'haver-se passejat agafats del braç Born amunt i Born avall de les vuit a dos quarts de nou del vespre. Adhuc pot haver-hi algú que tingui guanyat legítimament aquest dret amb una baralla iniciada entre dues columnes de prosa i resolta al carrer amb dues paraules candoroses i amables.

Cosa estranya. Josep Maria Planes va escriure primer en prosa que en vers. L'esport el va dur al periodisme. Era tan jove i tan criatura que la família va témer de seguida per la seva salut. I cosa més estranya encara. Tot home jove quan es veu amb una ploma als dits, el suc de la qual apareixerà després en lletres de motllo, o se li desbordà la vena lírica o es posa a dogmatitzar amb aire transcendental i amb un reforç de lletres majúscules. Amb En Planes la regla fallà. Amb l'aire més natural i més senzill del món ens parlà primer de les corredisses en els camps de futbol i de les xerrameques en les penyes futbolístiques. Després, sense canviar l'estil ni la jeia, etziva als lectors d'«El Pla de Bages» uns petits articles, al marge de les idees transcendents d'alta política i alta religió, que foren durant molt de temps un petit oasi per als lectors del diari del carrer d'Arbores que no tenien aspiracions de cacic.

La vocació periodística i literària —i no sé si cap més altra vocació— portà l'amic Planes a Barcelona. Si el bagatge intel·lectual i espiritual fos controlat en passar davant dels burots, hauria tingut ben poca feina a estendre la declaració: joventut a dojo.

D'això fa ben poc temps. Tan poc que si En Planes hagués fet una vida retreta i obscura a l'anunciar-se l'estrena de «L'home que s'havia de morir» al Teatre Novetats, fa prop de tres mesos el manresà hauria concedit, malgrat la poca fe d'uns i altres, una mica més de crèdit als miracles. Però Josep M.ª Planes ha seguit un procés d'elevació ràpida i visible per tothom. Comença col·laborant al setmanari esportiu «L'esport català» i avui els seus reportatges són estimats en les nostres millors publicacions. I després de l'estrena, amb èxit, de la seva primera obra teatral, en plena activitat literària, hom l'anuncia director de la revista gràfica «Imatges» i porta l'impresma l'original del seu primer llibre, pròxim a aparèixer.

Avui Josep M.ª Planes, serà una altra vegada entre nosaltres. Encara que tot sovint tinguem aquest goig, aquesta vegada una Companyia de prestigi, ens portarà amb ell la seva primera obra teatral.

Jo sé—i tots ho sabem—que do-

nar el tracte i el nom mestre a l'amic Planes, tanmateix seria encara una cosa exagerada. Li falta per això un gruix de mèrits o bé un pam de barba. Però sense arribar en aquest extrem —i ningú no diu que ben aviat no hi arribi—per les seves activitats literàries i per la manera que ha sabut reeixir es fa mereixedor d'un aplaudiment ben entusiasta en la representació d'aquesta nit que la Companyia amb encert ha volgut que fos en honor i homenatge al seu autor.

No cauré en el pecat de dir que és un deure de manresanisme i altres tòpics que semblen exclusius dels actes patriòtico-religiosos. Però em penso que tots plegats anirem a dormir amb una son més dolça i una consciència més tranquil·la després d'aquest acte senzill de simpatia. Tant en mèrits a l'obra feta com per estímulo a la que la seva joventut ens permet esperar d'ell

J. B. CLARET

La febrada del feixisme

Una crida bèl·lica

Heus ací un article publicat al diari feixista «Volontà d'Itàlia». Fou tan ben rebut pels enfebrats feixistes, que el fixaren com a manifest per les cantonades dels carrers:

«Italians:

Intrèpids i sols, recollits en llur voluntat coratjosa, els voluntaris esperen la represa de la marxa heroica vers els grans fins fatals que la providència de Déu indica a la nostra raça indomada que, per l'eternitat de Roma, ha rebut el senyal indestructible de la seva missió immortal. Hem estat traïts i vilependiats. Hem estat víctimes de la ingratitude més negra. Hem vist la nostra radiant Victòria llatina mutilada i oprimida. Li restituïrem tots els seus drets, li tornarem totes les seves ales. Les posicions del passat han estat, sobrepassades per sempre. I no volem restar encadenats al record de les enemistats d'antany. No es poden ofegar 44 milions d'homes que volen viure i respirar a ple pulmó la gran brisa mediterrània. No s'aixafa un poble que té cor i té armes i que està disposat a tots els sacrificis i a tots els riscos. Italians! Prepareu-vos per a la gran hora. I si el rei us crida per a la seva glòria i per a la grandesa de la pàtria, demanarem al «Duce» condottiere de tot un poble en armes, d'ésser llançats per ell endavant cap a la tempesta ardent, amb el fi que poguem, una vegada més, donar la nostra sang per la victòria immortal de Roma.»